

Gledališče kaže človekovo usodo kot neznano krajino — po svoji dramatičnosti.

Gledališče, ki je ob rojstvu sa mo blede razvedrilo, bolj in bolj predstavlja očitno dejanje ljubezni in navezanosti na druge.

Najvišja, najčistejša oblika dramatičnega je prav v tisti velikodušni in bratski kretnji, ko se gledalec, igralec in pesnik na begu pred lastno nezgodnostjo in nesrečo znajdejo v skupnem pribežališču, ki vsem trem daje skupno oporo.

Občutje dramatičnega je človeku lastno notranje dejanje: živelo bo, dokler bo človek živ.

In gledališče — je dejanje. Je svojska notranja na-avnost, je skrivnostna sapa, način in gibalo, ki si ju človek privzame, ki ju kot življenjsko gonilo uporablja.

Gledališče se je rodilo iz občutja dramatičnosti.

Posebno dejanje ljubezni je.

Louis Jouvet

Šesti kulturni večer, sobota 21. julija
ob sedmih zvečer, župnijski salon v
Ramos Mejía

ANTON TOMAŽ LINHART OB DVESTOLETNICI ROJSTVA

Krstna predstava petdejske tragedije
„Miss Jenny Love“
v slogu bralnega gledališča

Uvodno besedo o avtorju in njegovem delu bo spregovoril prof. A. Geržinič

Sedmi kulturni večer, sobota 4. avgusta
ob sedmih zvečer, salon Bullrich

AVTOMACIJA

Predaval bo univ. prof. dr. Ivan Ahčin

VREDNOTE

Tretja knjiga

Uredil Ruda Jurčec

VSEBINA

Vinko Brumen

Krekovo politično delo v letih 1900 do 1907

Alojzij Geržinič

Kaj mora imeti in kaj naj si pridobi
umetnik

Božidar Fink

Etičnost novega kazenskega prava

Maver Grebenc

Doneski k zgodovini Stične

Alojzij Odar

Vprašanje o slovenski teologiji

Tine Debeljak

Mickiewicz in Slovenci

Vinko Brumen

Nekatera vprašanja naše kulturne rasti.

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. - 10 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 10. 7. 1956

A. T. LINHART - ob dvestoletnici rojstva

Slovensko gledališče slavi letos dvestoletnico rojstva začetnika naše posvetne dramatike. Literarna zgodovina in Talijine deske ga poznata bolj po prevodu nemške „Zupanove Micke“ in po ponašnju Beaumarchaisovega „Figaroja“, ki mu je za naše gledališče vzdel ime „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“, kot pa po njegovi edini izvorni, napol meščanski, v nemščini napisani tragediji „Miss Jenny Love“. Če se je gledališki odsek Kulturne akcije odločil, da Linhartovo dvestoletnico proslavi prav s krstno predstavo tega njegovega edinega izvirnega dela, v slovenskem prevodu, stori to s hotenjem, posredovati slovenskemu občinstvu našo najstarejšo posvetno dramo (pred Linhartom je slovenska dramatika zgolj religiozno liturgičnega značaja), ki do danes še ni prišla na deske ne slovenskega, ne katerega drugega gledališča. Z merili gledališke estetike merjena Linhartova tragedija res nima visoke umetniške cene; je pa nedvomno zanimiv člen v razvoju Linharta-dramatika in kot taka zasluži našo pozornost. Hkrati pa je njena zanimivost tudi v tem, da je drama vzoren odjek splošne evropske dramatike tistih časov — doba pred francosko revolucijo —, posebno nemške dramatike pred Goethejem in Schillerjem. Veliko in več kot veliko napihnjenega, nenaravnega patosa, dokajšnja psihološka naivnost, bruhajoča čustva, reka krvi... Linhart je tragedijo napisal v času svojega bivanja na Dunaju, kot mlad visokošolec, skoraj potem, ko je gledal Shakespearjevega „Hamleta“ in „Macbetha“. Zunanji vplivi obeh velikih tragedij avonskega genija so v „Miss Jenny Love“ več kot občutni. Arhitektonika Linhartove stvaritve pa očituje takratno pojmovanje dramaturgije po nemško-avstrijskem vzoru.

Tragedijo „Miss Jenny Love“ bo gledališki odsek Kulturne akcije uprizoril kot krstno predstavo — v slogu bralnega gledališča. S tem ne zmanjšuje pietetne vrednosti Linhartovega prvenca, niti ne krati zaslug, ki jih Anton Tomaž v nemajhni meri ima za poznejši razvoj slovenske dramatike. Nasprotno: prav z bralno predstavo utegnejo zadobiti svoj polni sijaj tiste vrednote Linhartove mladostne stvaritve, ki bi jih morda celovečerna predstava na odru v scenskem in plastično igralskem okviru zabilala. Osnovno misel drame: človekov naravno odpor proti vsakršnemu prepričljiveje izpričati kot pa igralec na deskah, uklenjen — z gledalcem vred — v začrtani prostor odmerjenega odra. Tudi gledalčeva fantazija, ki je hkrati z igralčevostvariteljsko močjo oživiljanja in upodabljanja likov ter njih dejanja v času in prostoru eden najmočnejših psihičnih elementov gledališke umetnosti, se laže sprosti pri bralni predstavi.

Bralno gledališče je danes — čeprav v gledališču dvajsetega stoletja še doraščajoči otrok — ena izmed plodnih in krepko razraščajočih se vej moderne gledališke umetnosti. Prisvojilo si je že svoj pomen in drugim panogam gledališkega ustvarjanja enakovredno, priznano mesto. Ni je več danes umetniško hotenje gledališke stvariteljske skupnosti, ki bi si v načrt svojega dela ne prevzela tudi bralnega gledališča, kot si prevzema do baletno dramo, monodramo, pantomimo in v zadnjih letih spet oživljajo „comedio dell'arte“. Tudi ni bralno gledališče kak „izhod iz sile“ pri gledaliških skupinah, ki se morajo kot naš gledališki odsek ubjati glavo z včasih nepremostljivimi tehničnimi težavami, predvsem s pomanjkanjem primerne odra za scensko uprizorjanje dramskih del. Niti ni „poceni zadevsčina“, kot bi mogel trditi kdo, ki je vse prej kot blizu resničnemu poznanju gledališke umetnosti, saj zahteva za svoje stvariteljsko delo i od igralca i od režiserja neprimerno več truda in dela, kot pa običajna odrska predstava. Ob dejstvu, da more igralec pri bralni predstavi ustvarjati edino s svojim glasom, ki je edini stvariteljski element njegovega umetniškega izraza, da se tako ne more opirati niti na gibe, niti na iluzijski pomoček scene, zadobi bralno gledališče nedvomno svojo globoko vrednost, ki je ne gre podcenjevati. Obema — igralcu in avtorju pa pokaže bralno gledališče šele njuno pravo stvariteljsko podobo, ko brez zunanjih pomočkov, ki mnogokrat zabrijejo ali vsaj izgladijo neravnotežje igranja ali dela samega ter zameglé ali sploh zakrijejo vsa šibka mesta v igranju ali v drami, v polnosti predstavita svojo moč ali nemoč. Resni gledališki kritiki so si danes edini, da lažje prodré v stvariteljsko teženje avtorja in igralca pri bralni predstavi kot pa pri scenskih uprizoritvah. Tudi ni nobena skrivnost več, da danes vsa večja gledališča po svetu predstave, ki jih pripravljajo — posebno dela modernih avtorjev —, predstavljajo pred odskimi premierami najprej v slogu bralnega gledališča, pa da se danes svetovni igralski in režiserski mojstri (Charles Laughton, Elias Kazan, Lawrence Oliver, J. Louis Barrault, Atila Hörbiger) nič manj resno ne posvečajo bralnemu gledališču kot svojemu ustvarjalnemu delu na odru.

Z bralno predstavo Linhartove „Miss Jenny Love“ naš gledališki odsek samo nadaljuje svoje prizadevanje za rast in vzpon slovenske gledališke kulture v časih našega zamejstva. Naj bi to resno prizadevanje našlo tudi prijazen odmev pri slovenskem občinstvu.

IZDANJA	1	2	3	4	5	6
I. LETNIK						
Meddobje I., št. 1-2	20.—	24.—	460.—	360.—	½	1.50
št. 3	10.—	12.—	230.—	180.—	¼	1.—
št. 4	10.—	12.—	230.—	180.—	¼	1.—
št. 1-4 skupaj	35.—	40.—	800.—	650.—	1	3.—
Vrednote II. knjiga	30.—	35.—	700.—	550.—	1	3.—
Kociper: Mertik (samo broš.)	25.—	30.—	580.—	450.—	¾	2.—
Pregelj: Moj svet in moj čas, broš.	35.—	40.—	800.—	630.—	1¼	3.—
isto, platno	45.—	55.—	1.000.—	800.—	1½	3.50
isto, usnje	55.—	65.—	1.250.—	1.000.—	1¾	4.—
Knjige I. letnika skupaj, broš.	120.—	140.—	2.800.—	2.200.—	3½	10.—
isto, s „Pregelj“ v platnu	130.—	155.—	3.000.—	2.400.—	4	10.50
isto, s „Pregelj“ v usnju	140.—	170.—	3.200.—	2.500.—	4¼	11.—
II. LETNIK						
A. REDNO IZDANJE:						
Meddobje II, št. 1-3	36.—	45.—	850.—	650.—	1	2.30
št. 4-5	25.—	30.—	600.—	450.—	½	1.50
št. 6	25.—	30.—	600.—	450.—	½	1.50
št. 1-6 skupaj	80.—	90.—	1.850.—	1.450.—	1¾	5.—
Vrednote III. knjiga	30.—	35.—	700.—	550.—	1	3.—
Velikonja: Ljudje, broš.	35.—	40.—	800.—	650.—	1¼	3.—
isto, platno	45.—	55.—	1.000.—	800.—	1½	3.50
Marolt: Zori, noč vesela, broš.	35.—	40.—	800.—	650.—	1¼	3.—
isto, platno	45.—	55.—	1.000.—	800.—	1½	3.50
Kos-Gorše: Križev pot	15.—	20.—	350.—	270.—	½	1.—
Redno izdanje skupaj, broš.	180.—	200.—	4.200.—	3.250.—	4½	13.—
isto, platno	200.—	220.—	4.600.—	3.600.—	5	14.—
B. IZREDNO IZDANJE						
Bertoncelj-Arko: Dhauagiri, broš.	45.—	55.—	1.000.—	800.—	1½	3.50
isto, platno	55.—	65.—	1.250.—	1.000.—	1¾	4.—
Geržinič: Baraga, broš.	25.—	30.—	600.—	450.—	½	1.50
isto, platno	40.—	45.—	900.—	750.—	¾	2.—
Redno in izredno izdanje skupaj, broš.	240.—	280.—	5.500.—	4.300.—	6	16.—
isto, platno	280.—	320.—	6.500.—	5.000.—	7	18.—
III. LETNIK						
Izdanja po načrtu, objavljenem v „Glasu“ št. 8.						
broš.	260.—	399.—	5.800.—	4.200.—	6	16.—
platno	300.—	340.—	6.500.—	5.000.—	7	18.—
POSEBNE IZDAJE:						
Remec-Debeljak: Kyrie Eleison	20.—	25.—	400.—	300.—	½	1.50
Clani Slov. kult. akcije imajo pravico do 25% popusta pri izdajah I. in II. letnika, 20% pri izdaji III. letnika.						
Posredujemo prodajo knjig:						
Vrednote I. knjiga št. 1	15.—	20.—	300.—	200.—	¼	1.—
št. 2	15.—	20.—	300.—	200.—	¼	1.—
št. 3-4	25.—	30.—	450.—	400.—	½	1.50
št. 1-4 skupaj	50.—	60.—	900.—	700.—	1	3.—
Bara Remec: Bariloche (album)	20.—	25.—	400.—	300.—	½	1.50
Bükvič: Brezdomci, vez.	60.—	70.—	1.000.—	800.—	1	2.—

Vsa plačila in nakazila na naslov:
Ladislav Lenček, Cochabamba 1467, Buenos Aires.

- 1 pomeni cene za Argentino v pesih in za Avstrijo v šilingih
2 „ „ Južnoamerike države v pesih, izvenzmi Argentino
3 „ „ Italijo in Slovensko Primorje v lirah
4 „ „ Francijo v francoskih frankih
5 „ „ Anglijo in Avstralijo v funtih
6 „ „ Združene države amer. in Kanado ter vse ostalo v dolarjih